

І С Т О Р И Ч Н А Д О В І Д К А

Чортківської районної Ради народних депутатів (до 7 жовтня 1977 року - депутатів трудячих) і II виконавчого комітету, Тернопільської області.

Важки І тернисти пліхом пройшли трудячі західних областей України до радісного вересневого дня 1939 року.

Справедлива боротьба увінчалась перемогові над сагатостражданними краєм замайорів прапор свободи. Його принесла 17 вересня 1939 року Червона Армія, яка вступила на західноукраїнські землі, щоб захистити своїх единокровних братів від фашистської навали, забезпечити їм світле І щасливе життя у дружній сім'ї народів Радянського Союзу.

27 жовтня 1939 року обранці трудового народу всіх західноукраїнських земель на Історичних Народних Зборах у м. Львові звернулися з проханням до Радянського Союзу прийняти Західну Україну до складу СРСР і возв'єднати II з Радянською Україною.

Вересень - жовтень 1939 року став початком діяльності виконавчого комітету Чортківської районної Ради депутатів трудячих.

На Народних Зборах в м. Львові від Чортківщини були 17 депутатів, з них Осадуленко П.Н., Карпенко С.Н., Туркевич С.І. та інші.

Воля І бажання трудячих Західної України про включення II до складу СРСР і возв'єднання з Радянською Україною були закріплені одностайно прийнятими Законами позачергової II сесії Верховної Ради Союзу РСР від 1 листопада 1939 року та позачергової третьої сесії Верховної Ради Української РСР від 15 листопада 1939 року. Цей важливий політичний акт - незабутня подія в історії українського народу, яка мала велике значення для всієї Радянської держави.

16 грудня 1940 року відбулися вибори в Ісчеві органи Радянської держави. Вибори перетворилися в найкраще всенародне свято. Таких виборів не знала історія Чорткова.

Трудячі вперше за багатовікову історію одержали широкі, справедливі права і свободи.

На визволені землі уже протягом першого року Існування Радянської влади відбулися величезні соціально-економічні перетворення. Усі підприємства, на яких раніше капіталісти нещадно експлуатували робітників, стали власністю народу. Було ліквідовано безробіття. Радянська влада конфіскувала і передала селянам без будь-якого викупу всі поміщицькі, куркульські і церковні землі. Розпочалась колективізація сільського господарства.

Приділяючи велику увагу розвитку народного господарства виконком районної Ради депутатів трудящих дбав про поліпшення добробуту населення, розвиток охорони здоров'я, народної освіти, культури.

Ta мирну працю трудящих краю, як і всього радянського народу, перервав віроломній напад гітлерівської Німеччини на Радянський Союз. Виконком районної Ради прикоротив свою діяльність.

Славія і смерть, грабіж і знищання, рабство і руйнування називались "новим порядком", який запроваджували на нашій землі гітлерівські леріви та їх послівники - українські буржуазні націоналісти. Загальні збитки, нанесені народному господарству району, обчислювались отириста п'ятдесят одним мільйоном вісімдесят однотисячох карбованців.

За період тимчасової окупації в районі розстріляно і замучено 8096 чоловік, 9000 - вивезено у німецьке рабство. В боях за звільнення Чортківщини загинуло 1725 радянських воїнів.

Навіки зберемуться в пам'яті народний подвиги перших революціонерів Чорткова, які рискуючи життям, переправляли із-за кордону в Росію ленінську "Іскру", організовували страйки, мітинги, демонстрації, обговорювали і розповсюджували перші декрети Радянської влади, очолювали перші ревкоми.

Ніколи не зів'януть квіти білі могил ватажків легендарного загону "Червоної двадцятки" - Степана Мельничука і Петра Переєти, які були по - звірячому закатані в і. Чорткові.

Навічно в трудящих району залишиться вдячність і глибока сіна Джимі Григорію Степановичу, Калашу Миколі Григоровичу, Туркевичу Себіні Іваніві та багатьом іншим, які в пам'ятному 1939 році утверджували в районі нове життя, ділили панський лан і багатійське маєво між бідницькими сім'ями.

Золотими літерами вписані в соціалістичну Історію нашого краю, викарбовані в пам'ятнику та обеліску імена активістів, які загинули від підліх руk українських буржуазних націоналістів.

Серед них - Павло Данилович Бозпалько і Володимир Васильович Піссадніх, перший голова колгоспу та перший голова сільської Ради в селі Росохач, Степанія Іакимівна Блоус і Павло Андрійович Курняк, які очолили перші органи Радянської влади в селах Стара Мільниця та Великі Чорноїнці, працівник Чортківського районного кому Ульянов Василь Евгенович та працівник Білобоківського району комсомолу Галина Михайлівна Фаріон, пioner Дмуринської школи Ілля Йовтківський та десятки інших.

І ось настав довгоочікуваний день перемоги. 23 березня 1944 року радянська війська визволили м. Чортків від фашитських загарбників.

Виконком районної Ради депутатів трудяих відновив свою діяльність.

Трудячі району з великим ентузіазмом приступили до налагодження мирного життя перерваного в його.

Згідно Указу Президії Верховної Ради УРСР від 19.03.59 року ліквідовано і приєднано до Чортківського району Білобоківський та Пробіжнянський райони.

Указом Президії Верховної Ради УРСР в січні місяці 1963 року до Чортківського району приєдналися Гусятинський та Копиченський райони, а в січні цієї 1965 року ці райони були роз'єднані.

Територія Чортківського району складає 903,4 тис.кв.км., чисельність населення 87,6 тис.чол.

Відповідно Конституції СРСР, прийнятій 7 жовтня 1977 року, Ради депутатів трудячих переіменовано на Ради народних депутатів.

З 7 жовтня 1977 року виконком Чортківської районної Ради депутатів трудячих переіменовано на виконком Чортківської районної Ради народних депутатів.

Районна Рада народних депутатів керує на своїй території державним, господарським і соціально-культурним будівництвом;

затверджує плани економічного і соціального розвитку району, здійснює керівництво підпорядкованими й іншими державними органами, підприємствами, установами і організаціями; забезпечує додержання законів, охорону державного і громадського порядку, прав громадян; сприяє підвищенню обороноздатності країни.

Виконавчим і розпорядчим органом районної Ради народних депутатів є виконавчий комітет, який обирається з числа депутатів у складі: голови, заступників голови, секретаря і 7-9 членів виконкому.

Виконком районної Ради народних депутатів координує роботу постійних комісій Ради, знайомить комісії з планами роботи виконкому, узагальнює і поширяє досвід роботи постійних комісій, забезпечує їх технічне обслуговування.

Виконком районної Ради здійснює керівництво роботою виконавчих комітетів міської та сільських Рад народних депутатів, подає їм допомогу в організації їх діяльності, вивчає і узагальнює досвід роботи відповідних Рад, їх виконавчих комітетів і постійних комісій.

Виконком районної Ради став глибше вникати у питання економіки і культури зміцнення соціалістичної законності і охорони громадського порядку, через депутатів посилив свій вплив на життя і діяльність трудових колективів.

В практику роботи Ради увійшло заслуховування на сесіях повідомень про виконання іншими депутатських обов'язків.

За участю органів громадської самодіяльності населення в районі посаджено багато декоративних і фруктових дерев, відреставовано сільські шляхи і тротуари, приведено в належний стан братські могили і пам'ятники полеглим воїнам.

Дальніго розвитку набули в районі освіта, культура, охорона здоров'я, соціальне забезпечення, втілоється в житті заходи по підвищенню народного добробуту.

Виконком районної Ради народних депутатів приділяє особливу увагу інвалідам Великої Вітчизняної війни, сім'ям загиблих військовослужбовців.

Першу роботу по виконанню постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР "Про заходи по дальному поліпшенню культурного обслуговування сільського населення" проводять заклади культури району.

В районі діє 18 централізованих клубних систем, які об'єднують 62 сільські будинки культури і клуби, централізована районна бібліотека, дві дитячі музичні школи, Історико-краєзнавчий музей. Сім колективів художньої самодіяльності носять почесне звання "Народний".

У наполегливій боротьбі за успішне виконання рішень ХХУ з"їзду КПРС і ГДРУ зустріч II чергового, XXVI з"їзду, приклад інноваторського і творчого підходу до справи показали кращі виробничі колективи, передовики виробництва, народні обранці.

54 передовики виробництва занесені на районну Домку похани. Маяками на виробництві серед депутатів районної Ради є товариші Петрушенко О.В. - бригадир мулірів будівельно-монтажного управління, Овчар Т.И., - електрозварник ПМК-214, працівник сільського Господарства - Ваврик Л.І., Кіндзерський О.І. - комбайнер колгоспу Ім.Кірова, Домінік Е.В. - бригадир рільничої бригади колгоспу Ім.Лесі Українки та багато інших. Виконком районної Ради народних депутатів та всі трудящі району вправі пишатися тим, що депутати Домінік Е.В. обрана посланцем на наради фірм комуністів країни, О.І.Кіндзерський представив районну партійну організацію на XXVI з"їзді Компартії України.

"Працювати без відставчих!" - такий девіз депутатської групи під керівництвом КДК, очолованої депутатом Верховної Ради Української РСР тов. Шемелєв М.В.

Депутатська група лігільницького промкомбінату, очолована депутатом лігільницької сільської Ради тов. Худзік Г.М., виступила ініціатором соціалістичного змагання за підвищення ефективності виробництва, поліпшення якості продукції, економію витрачання сировини і матеріалів. При активній участі депутатів на підприємстві зекономлено палива, електроенергії, сировини і матеріалів на загальну суму 2,5 тис. крб., освоєно 5 нових видів виробів.

Радянський лад незвідано змінив життя трудівників району. Все це не може не викликати почуття законної гордості за нашу

парти, за рідну Радянську владу, за величні досягнення соціалізму. Здобуте визволення і щастя вільної праці, глибокі соціально-економічні перетворення в районі нерозривно пов'язані з титанічною діяльністю ленінської партії, з братерською допомогою народів Содружества Радянських Соціалістичних Республік.

В тринадцятий місяцях цього року працівниками державного районного архіву проведено експертизу цінності документів районної Ради народних депутатів та ІІ виконавчого комітету за 1954-1979 роки і відкладено на постійне зберігання 426 справ, місцевого комітету профспілки за 1961-1979 роки 32 справи та по особовому складі за 1947-1979 роки 47 справ.

Документи постійного зберігання за 1944-1953 роки зберігаються в Тернопільському обласному державному архіві. Фонд № р-2200.

Документи по особовому складі ліквідованих Білобережської та Пробіжнянської районних Рад зберігаються в виконкомі Чортківської районної Ради народних депутатів.

Голова виконкому районної
Ради народних депутатів

А.І.Крицький

Ст.бухгалтер виконкому районної Ради народних депутатів

Bol'sh

З.Н.Волошина

ДОПОВНЕННЯ ДО ІСТОРИЧНОЇ ДОВІДКИ .

ВИКОНКОМУ ЧОРТКІВСЬКОГО РАЙОННОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ .

Відповідно Указу Президента України від 14 квітня 1992 року № 252 на підставі Закону України "Про Представника Президента України" та розпорядження Представника Президента України в Чортківському районі № 45 від 23 червня 1992 року "Про припинення діяльності райвиконкому", виконком Чортківської районної Ради народних депутатів припинив свою діяльність.

В червні 1992 року працівниками державного районного архіву впорядковано документи ліквідованого райвиконкому. Документи постійного зберігання по червень місяць 1992 року в кількості 84 справи впорядковані і передані на зберігання в державний районний архів.

Документи по особовому складі в кількості 13 справ передані на зберігання в Чортківську районну Раду народних депутатів.

Документи тимчасового строку зберігання за 1989—червень місяць 1992 року передані на тимчасове зберігання в Чортківську районну Раду народних депутатів.

Голова Чортківської районної Ради народних депутатів В. Мирончук

ДОПОВНЕННЯ ДО ІСТОРИЧНОЇ ДОВІДКИ .

ВИКОНКОМУ ЧОРТКІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ
РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ, ТЕРНО-
ПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ .

Відповідно до ст. 8 Закону України від 28.06.1994 року № 64 / 94 - ВР "Про внесення змін і доповнень до Закону України "Про формування місцевих органів влади і самоврядування" та на основі розпорядження № I голови Тернопільської обласної Ради народних депутатів від 15 липня 1994 року утворити виконком Чортківської районної Ради народних депутатів, Тернопільської області з 1 серпня 1994 року.

На основі розпорядження № 3 голови виконкому Тернопільської обласної Ради народних депутатів від 31 серпня 1995 року "Про ліквідацію відділів, управлінь, комітетів виконавчого комітету Тернопільської обласної Ради народних депутатів" та розпорядження № I голови Чортківської районної державної адміністрації, Тернопільської області від 01.09.1995 року, рішення п'ятої позачергової сесії ХХ скликання Тернопільської обласної Ради народних депутатів від 30.08.1995 року № 64, 65, 66 ліквідувати виконком Чортківської районної Ради народних депутатів, Тернопільської області з 1 вересня 1995 року.

В січні-лютому 1996 року працівниками Чортківського державного районного архіву впорядковано документи ліквідованого виконкому Чортківської районної Ради народних депутатів. Документи постійного зберігання по вересень 1995 року в кількості 76 справ впорядковані і передані на зберігання в Чортківський державний районний архів.

Документи по особовому складу в кількості 1 справи передані на зберігання в Чортківську районну державну адміністрацію.

Документи тимчасового строку зберігання за 1994-1995 роки передані на тимчасове зберігання в Чортківську районну державну адміністрацію.

Голова Чортківської районної державної адміністрації

В.М.Мирончук

Архівна копія на 8 аркушах згідно з оригіналом:

Підстава: Фонд №1 опис №1, Опис справ Чортківської районної ради

Начальник архівного відділу
райдержадміністрації

Віктор СТЕФАНИШИН